

TUUSULA

Kestävän kehityksen kokonaisuuden toimenpano – case Tuusula

Heidi Hagman

Kehittämispäällikkö

Tuusulan kunta

- 39 000 asukkaan kunta
Helsingin kupeessa
- Kivenheitto lentokentältä
- Kulttuurikunta
Tuusulanjärvellä
- Luontoon kotiportailta
- Kolme keskusta
- Suomen turvallisin
- Suomen kolmanneksi
onnellisimmat kuntalaiset
- Asuntomessut kesällä 2020
- Pormestarin johtama

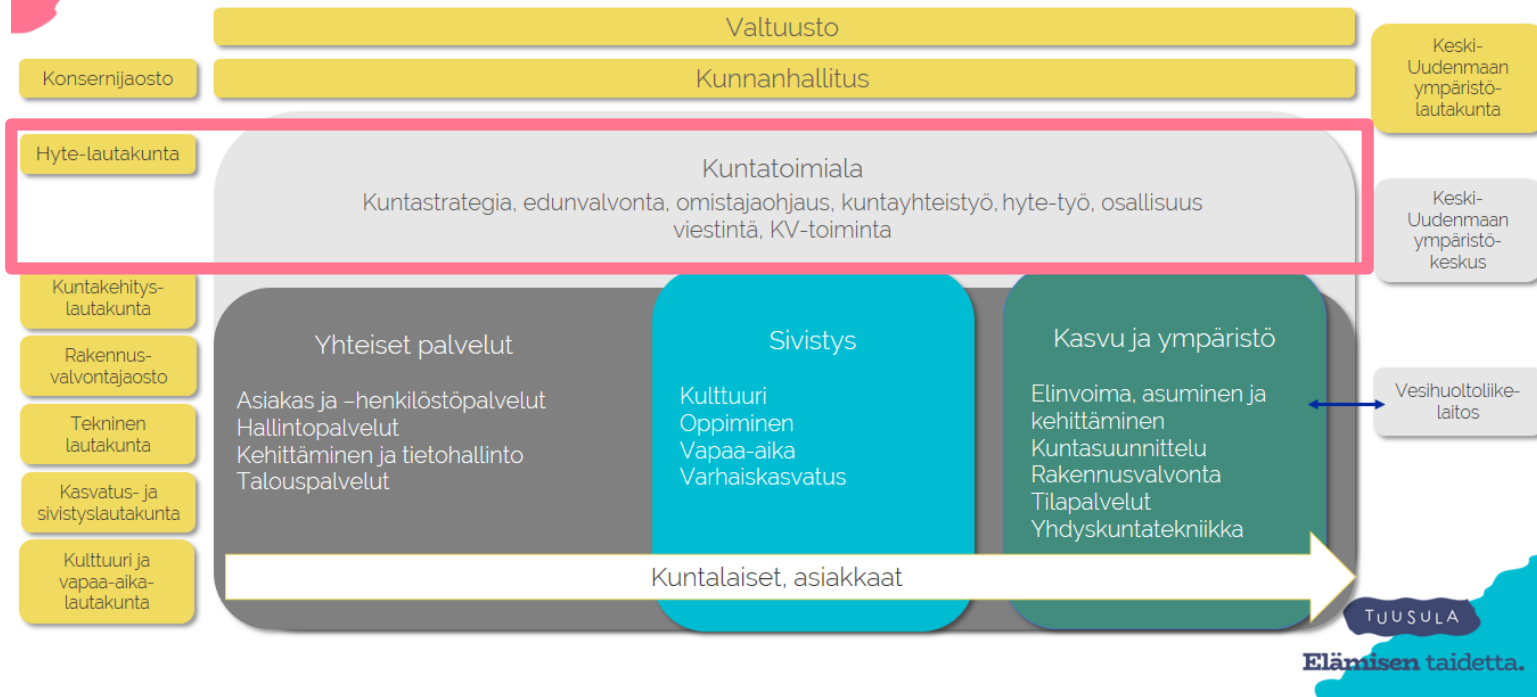
TUUSULA

Elämisen taidetta.

Tervehdys kuntatoimialalta!

Tuusulan kuntaorganisaatio 1.1.2019

Heidi Hagman kehittämispäällikkö

- Strategia
- Osallisuus
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
 - HYTE-lautakunnan esittelijä
 - Kunnan hyte-ryhmän pj.
 - Alueellinen hyte-ryhmä
- Kuntatasoinen kehittäminen, mm.
 - Kestävä kehitys
 - Brändi
- Twitter: @heidihagman

TUUSULA

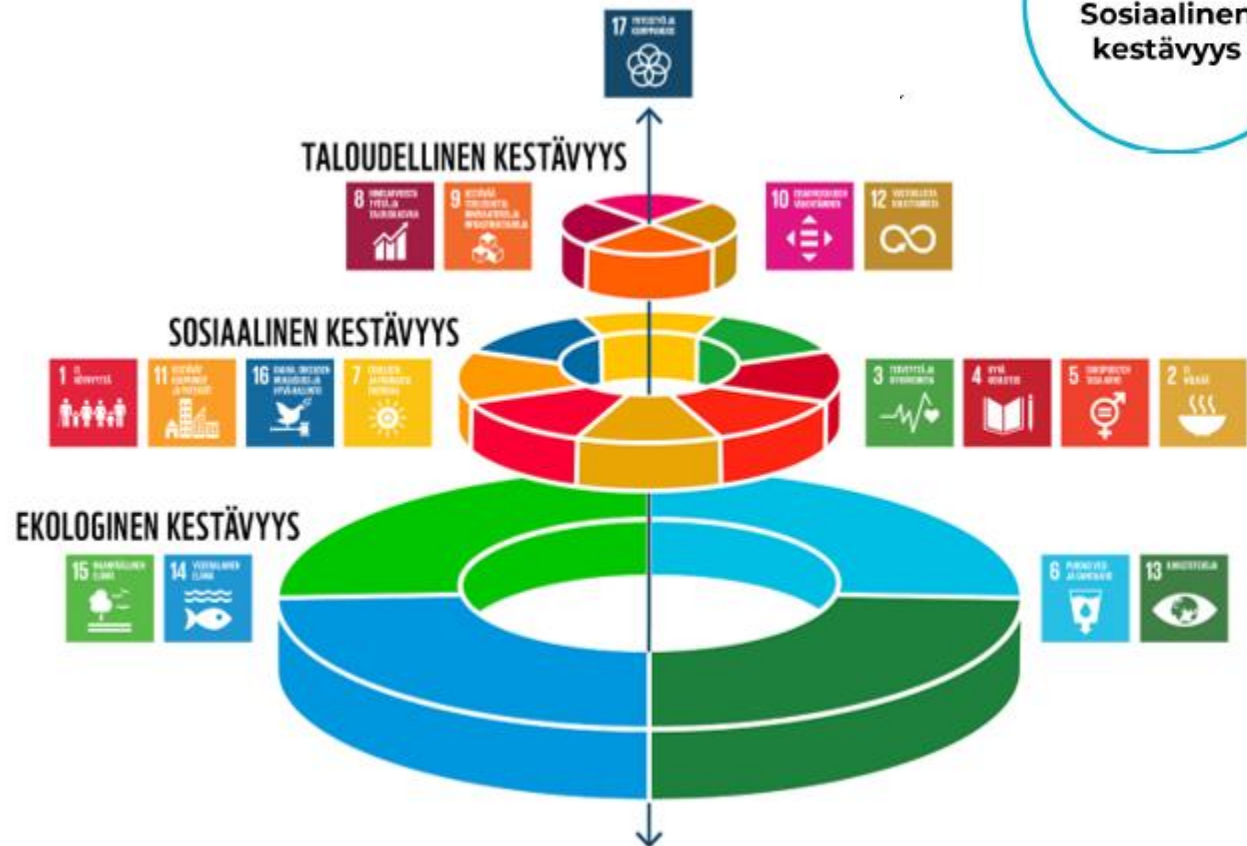
Elämisen taidetta.

Kestävän kehityksen kokonaisuuden toimenpano – esityksen kulku

- Agenda 2020, kestävän kehityksen tavoitteet (SDG) ja Kesto-hankkeen johtamismallit kestävyteen – esimerkkejä Tuusulasta
 - **"Johtotähdet"** Tuusulassa
 - Strategia 2013-2017
 - Strategia 2017-2021
 - Kestävyyden edistäminen osana hyvinvoinnin edistämistä
 - EVAuksen käyttöönotto
 - Ilmastojohtamisen toimintamallin laadinta
 - Kestävyys osana palveluverkon uudistamista
 - **"Verkostojen voima"** Tuusulassa
 - Osallistuva budjetointi
 - Puistoruokailulla hyvinvointia lapsille ja nuorille kesällä 2020 ja 2021
 - Energiatehokkuustyö
 - Ekotukihenkilöiden verkosto
 - Rykmentinpuisto, Asuntomessut 2020 ja MyTown
 - **"Aktiiviset yksilöt"** Tuusulassa
 - Sitoumus 2050
 - Ruoka-aputoimijat eripuolilla Tuusulaa
- Mitä seuraavaksi?

Kestävän kehityksen kerroksellisuus

Kolme johtamismallia kestäväan kehityksen työn organisoimiseen

Kesto-hankkeen tutkimus tunnisti kolme strategisen johtamisen mallia kestäväan kehityksen työn organisoimiseen:

- **Johtotähdet** – kunta on **sitoutunut** kestäväan kehityksen periaatteisiin **korkealla tasolla**. Kestäväan kehityksen johtajuus on kuntajohdon suojeluksessa, ja kestäväälle kehitykselle on asetettu **selkeät tavoitteet**, joiden saavuttamista seurataan. Työtä saatetaan tehdä myös poikkihallinnollisten **ohjelmien kautta** tai ulkopuolista rahoitusta sisältävien **projektisalkkujen kautta** ohjaamalla.
- **Verkostojen voima** – kestäväan kehityksen työn **omistajuus on eri sektorien asiantuntijoilla** ja **yhteisvastuulla**. Kestäväan kehityksen periaatteita kunnioittavat asiantuntijat pitävät yhtä. Vahvan muodollisen päätösvallan sijaan **kestävää kehitystä johdetaan usein esimerkin kautta**.
- **Aktiiviset yksilöt** – kestäväan kehityksen **työtä ei välttämättä ole virallisesti organisoitu**, vaan sitä edistetään esimerkiksi kunnanvaltuuston **aloitteiden kautta** tai **kehittämissyhtiöiden projekteissa**. Yrittäjillä ja kansalaisyhteiskunnalla voi olla tiettyjä **epämuodollisia vastuita**. Malli tukeutuu **paikallisten "tulisielujen" aktiivisuuteen**.

Kesto-hankkeen johtamismallit käytössä Tuusulassa

Kunta on sitoutunut kestävän kehityksen periaatteisiin korkealla tasolla. Kestävän kehityksen johtajuus on kuntajohdon suojeluksessa, ja kestäväälle kehitykselle on asetettu selkeät tavoitteet, joiden saavuttamista seurataan. Työtä saatetaan tehdä myös poikkihallinnollisten ohjelmien kautta tai ulkopuolista rahoitusta sisältävien projektisalkkujen kautta ohjaamalla.

Kestävän kehityksen työn omistajuus on eri sektorien asiantuntijoilla ja yhteisvastuulla. Kestävän kehityksen periaatteita kunnioittavat asiantuntijat pitävät yhtä. Vahvan muodollisen päätösvalan sijaan kestävä kehitys johdetaan usein esimerkin kautta.

Kestävän kehityksen työtä ei välttämättä ole virallisesti organisoitu, vaan sitä edistetään esimerkiksi kunnanvaltuuston aloitteiden kautta tai kehittämissyhtiöiden projekteissa. Yrittäjillä ja kansalaisyhteiskunnalla voi olla tiettyjä epämuodollisia vastuita. Malli tukeutuu paikallisten "tulisielujen" aktiivisuuteen.

TUUSULA

Elämisen taidetta.

The logo for Tuusula, featuring the word "TUUSULA" in white, uppercase, sans-serif font, centered within a light blue, irregular, cloud-like shape. The background is a dark blue gradient with abstract organic shapes in yellow (top right) and pink (bottom left).

TUUSULA

”Johtotähdet”

Kunta on sitoutunut kestävän kehityksen periaatteisiin korkealla tasolla.

Kestävän kehityksen johtajuus on kuntajohdon suojeluksessa, ja kestävälle kehitykselle on asetettu selkeät tavoitteet, joiden saavuttamista seurataan.

Työtä saatetaan tehdä myös poikkihallinnollisten ohjelmien kautta tai ulkopuolista rahoitusta sisältävien projektisalkkujen kautta ohjaamalla.

Tuusulan strategia 2013-2017

Tuusula

— palveleva, kestävästi kehittyvä kotikunta

Tuusula tunnetaan kestävästi kehittyvänä kulttuurikuntana metropolialueella. Vakaa kasvu varmistetaan yhdyskuntarakenteen ja palvelujen vastuullisella kehittämisellä.

- **Kestävä kehitys:** Huomioimme kaikilla päätöksenteon tasoilla kestävän kehityksen eri muodot. Kestävä kehitys on meille mahdollisuus, ei uhka.
- **Kehitysmyönteisyys:** Huolehdimme siitä, että Tuusulan kunnassa on innovatiivinen ilmapiiri. Hyväksymme sen, että kehitykseen voi sisältyä yritystä ja virheiden tekemistä. Suhtaudumme uusiin ideoihin myönteisesti. Olemme valmiita ottamaan käyttöön uusia toimintatapoja ja arvioimme toimintaamme. Pystymme tarvittaessa luopumaan jostain vanhasta.
- **Palveluhenkisyys:** Päätöksenteollamme varmistamme, että kaikilla kuntalaisilla on mahdollisuus saada tarvitsemansa peruspalvelut. Kuuntelemme kuntalaisten tarpeita ja tarjoamme palveluita tavalla, joka parhaiten vastaa kuntalaisten tarpeita.
- **Palveluhenkisyys:** Toimimme poliittisessa yhteistyössä niin, että pystymme linjaamaan palvelujen tason. Päätöksentekomme seurauksena kunnassa on toiminnalliset ja taloudelliset resurssit tuottaa hyvin toimivat kunnalliset palvelut.
- **Luotettavuus:** Päätöksenteossa huomioimme reunaehdot. Teemme realistisia ja johdonmukaisia päätöksiä. Ennen päätöksentekoa käymme avointa ja laajaa keskustelua. Päätökset teemme yli poliittisten rajojen.
- **Suunnitelmallisuus:** Uskallamme katsoa pitkällekin tulevaisuuteen. Perehdymme asioihin ennen päätöksentekoa. Päätämme asioista kokonaisvaltaisesti ja pitkäjänteisesti. Teemme selkeitä ja johdonmukaisia päätöksiä ja sitoudumme tehtyihin päätöksiin.

Tuusulan arvot

Tuusulan strategia 2017-2021 - visio ja päämäärät

Vireä, kasvava ja hyvinvoiva Tuusula

Tuusula on vireä, yhteistyöstään tunnettu hyvinvoivien ihmisten kunta.

Tuusula kasvaa ja houkuttelee puoleensa niin asukkaita, yrityksiä kuin matkailijoita.

**”Kasvamme ja lisäämme
rakentamista *kestävästi*
kehittyen”**

Sujuva

Tuusulassa asiat sujuvat – olennaiseen keskittyen, ihmisten ja yritysten tarpeet ymmärtäen.

Hyvien palvelujen lisäksi sujuvuutta arkeen tuovat toimiva joukkoliikenne ja uudet liikkumisen muodot sekä digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen.

Luomme yhdessä sujuvan arjen puitteet.

Hyvinvoiva

Tuusulassa ihmiset, ympäristö, yhteisöt ja yritykset voivat hyvin ja luovat hyvinvointia ympärilleen.

Edistämme turvallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä. Otamme vastuuta itsestämme ja toisistamme.

Lähellä oleva luonto lisää onnellisuutta. Huolehdimme, että Tuusulan kaunis luonto voi hyvin.

Vireä

Tuusulalaiset ovat kunnan suurin voimavara. Tuusulassa riittää tekemistä ja tapahtumia. Kulttuuri, matkailu, liikunta- ja harrastusmahdollisuudet luovat vireyttä Tuusulaan.

Tuusulan sopivan kaupunkimaiset keskustat ja maaseudun kylät ovat omaleimaisia, viihtyisiä ja vireitä.

Tuusula kansainvälistyy. Yksi avaintekijöistä menestykseen on lentokentän läheisyyden hyödyntäminen.
Kasvamme ja lisäämme rakentamista kestävästi kehittyen.

Tuusulan strategia 2017-2021 - Valtuustokauden tavoite 14

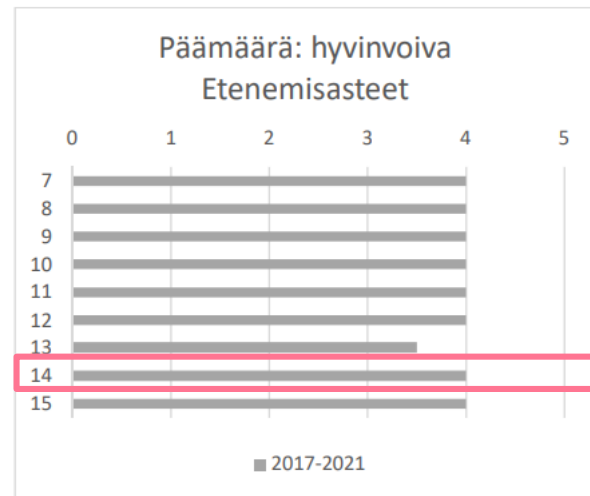
Tavoite
ja mittarit
2017-2021

14. Edistämme kestävää kehitystä kaikessa toiminnassa. Vähennämme hiilidioksidipäästöjä ja lisäämme uusiutuvan energian osuutta energiankulutuksesta

- Osuus asuinkerrosalasta, joka kaavoitetaan keskuksiin ja joukkoliikenteen käytäville
- Hiilidioksidipäästöjen väheneminen
- Kunnan toimitilojen energiankulutus, uusiutuvan energian osuus (KETS)

Hyvinvoiva

Etenemisaste 2017-2021

Yhteenveto
valtuustokauden
tavoitteen edistämisestä
valtuustokauden aikana:

14. Edistämme kestävää kehitystä kaikessa toiminnassa. Vähennämme hiilidioksidipäästöjä ja lisäämme uusiutuvan energian osuutta energiankulutuksesta

Tuusula oli mukana Kesto-hankkeessa vuosina 2019-2020 (Kestävyyden johtaminen ja toimeenpano paikallistasolla), jossa tavoitteena oli luoda kestävä kehityksen johtamisen malleja kuntiin. Tuusula on myös osallistunut Kestävä kaupunki -ohjelmaan, jonka tavoitteena on, että kestävä kehitys toteutuu kaupunkien ja kuntien

kaikessa toiminnassa. Kestävää kehitystä ja YK:n agenda 2030-tavoitteita edistetään Tuusulassa sosiaalisen, ekologisen ja taloudellisen kestävyden näkökulmista. Sivistyksen toimialueella on otettu käyttöön Agenda 2030 -tavoitteet kaikilla palvelualueilla. Keväällä 2021 laaditaan kestävä kehityksen raportti valtuustokaudesta 2017-2021. Kestävän kehityksen suunnitelman laadinta ei ole vielä käynnistynyt, se tullaan laatimaan valtuustokaudeksi 2021-2025.

Valtuusto päätti syksyllä 2018, että kunta lähtee mukaan yhteiskuntasitoumukseen "Sitoumus2050", joka toteuttaa kestävä kehityksen kansallisia tavoitteita. Sitoumuksesta ei vielä ole tehty. Valtuustokauden aikana otettiin käyttöön kunnan "ST:n" malli rakennushankkeisiin: Terveellinen, Turvallinen, Toiminnallinen, Taloudellinen ja Tilatehokas on kestävä rakentamisen linjaus. Olemme myös selvittäneet Joutsenmerkin käyttöönottamista uudisrakennukselle

KETS-sopimusta on toteutettu koko valtuustokauden ajan laaditun toimintasuunnitelman mukaisesti. Toimintasuunnitelma päivitettiin vuoden 2020 aikana. Osa suunnitelluista toimenpiteistä ovat valmiita, ja keskeneräisille toimenpiteille on sovittu tarkempi työsuunnitelma.

Työ kohti hiilineutraalia Tuusulaa on aloitettu merkittävimmästä kunnan hiilidioksidipäästöjen aiheuttajasta - rakennuskannasta. Palveluverkon toteutuksen yhteydessä yhtenä poikkileikkaavana projektina on tunnistettu kestävä kehitys, jonka yhteydessä tarkastellaan ja tavoitellaan mm. päästöjen vähentämistä uusissa palveluverkon rakennuksissa. Yhtenä keinona tähän on suunnittelun ja rakentamisen ohjaaminen rakennusten hiilijalanjälkilaskennan perusteella. Lisäksi vuonna 2020 on käynnistetty selvitys, jossa tutkitaan mahdollisuutta pyrkiä kohti hiilineutraalia Tuusulaa.

Toimenpiteitä on tehty myös esim. Kunnan palveluissa syntyvän ruokahävikin vähentämiseksi sekä tuusulalaisten ruoka-apua koskevassa toiminnassa ja sen kehittämisessä.

Strategiaraportti
2017-2021

Kestävä kehitys ja valtuustokauden tavoitteet

4. Parannamme Tuusulan monimuotoista sisäistä ja kuntien välistä liikennettä sekä liikkumisen ekosysteemiä. Joukkoliikenteen osuus kasvaa ja kehitämme uusia liikkumisen muotoja yhteistyössä

13. Otamme toiminnassamme huomioon luon toarvot ja ympäristön. Huolehdimme, että luon voi hyvin ja se on läsnä kuntalaisten arjessa

27. Kehitämme Tuusulanjärven ja Tuusulan jokivarsien virkistyskäyttöä ja saavutettavuutta

7. Edistämme tuusulalaisten hyvinvointia, arjen sujuvuutta, elämän vireyttä ja elämänlaadun paranemista.

9. Olemme varhaiskasvatu kärkikunta.

3. Mahdollistamme sähköisen asioinnin keskeisissä kunta palveluissa ja sähköisten palveluiden käyttö lisääntyy. Uudistamme tapojamme tehdä työtä digitalisaation avulla.

19. Vahvistamme Etelä-Tuusulan kasvua. Tiivistämme ja eheyttämme Hyrylän keskustaa ja Rykmentinpuistoa.

29. Uudistamme ja tehostamme kunnan palveluverkkoa kuntalaislähtöisesti päämääränä modernit, terveet ja turvalliset toimintaympäristöt sekä kohtaamisten mahdollistaminen

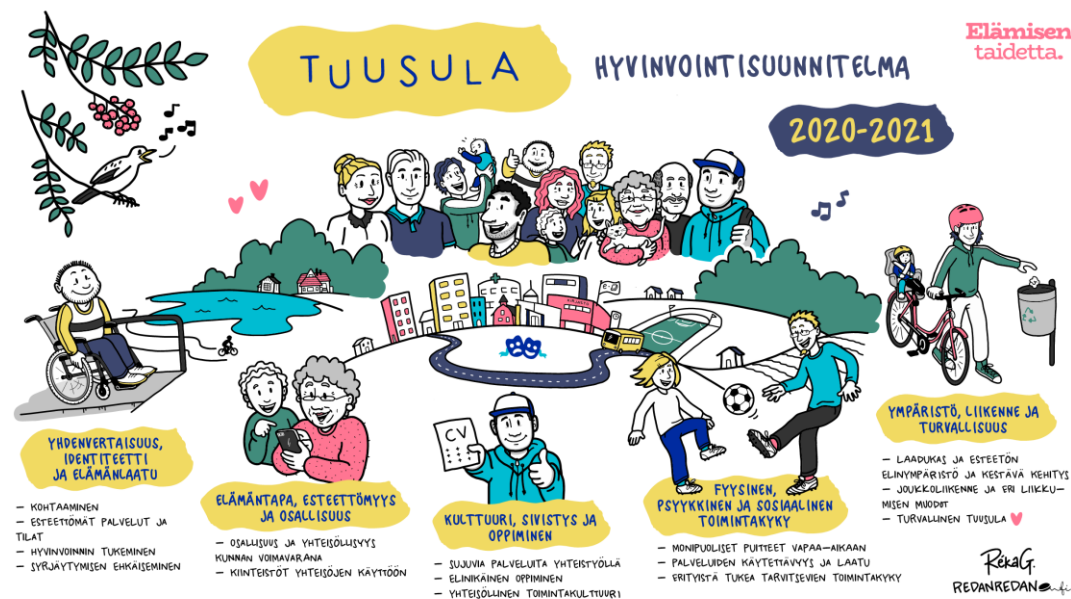
30. Olemme edelläkävijä osallisuuden edistämisessä ja yhteisöllisessä toiminnassa uudistaen samalla toimintatapojamme. Kehitämme kumppanuuksia ja verkostojohtamista.

Kestävyyden edistäminen on hyvinvoinnin edistämistä

Hyvinvointisuunnitelman rakenne

1. Esipuhe - Hyvinvointisuunnitelma tuusulalaisen hyvinvoinnin perustana
2. Hyvinvointisuunnitelma syntyi osallistuvassa prosessissa eri tahojen yhteistyönä
3. Yhteiskunnan megatrendit ja niiden vaikutus tuusulalaisten hyvinvointiin
4. Hyvinvoinnin näkökulmat - valtuustokauden tavoitteet ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteet
 - Yhdenvertaisuus, identiteetti ja elämänlaatu
 - Elämäntapa, esteettömyys ja osallisuus
 - Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky
 - Ympäristö, liikenne ja turvallisuus
 - Kulttuuri, sivistys ja oppiminen
5. Yhteenveto
6. Seuranta ja arviointi
7. Lähteet
8. Liitteet

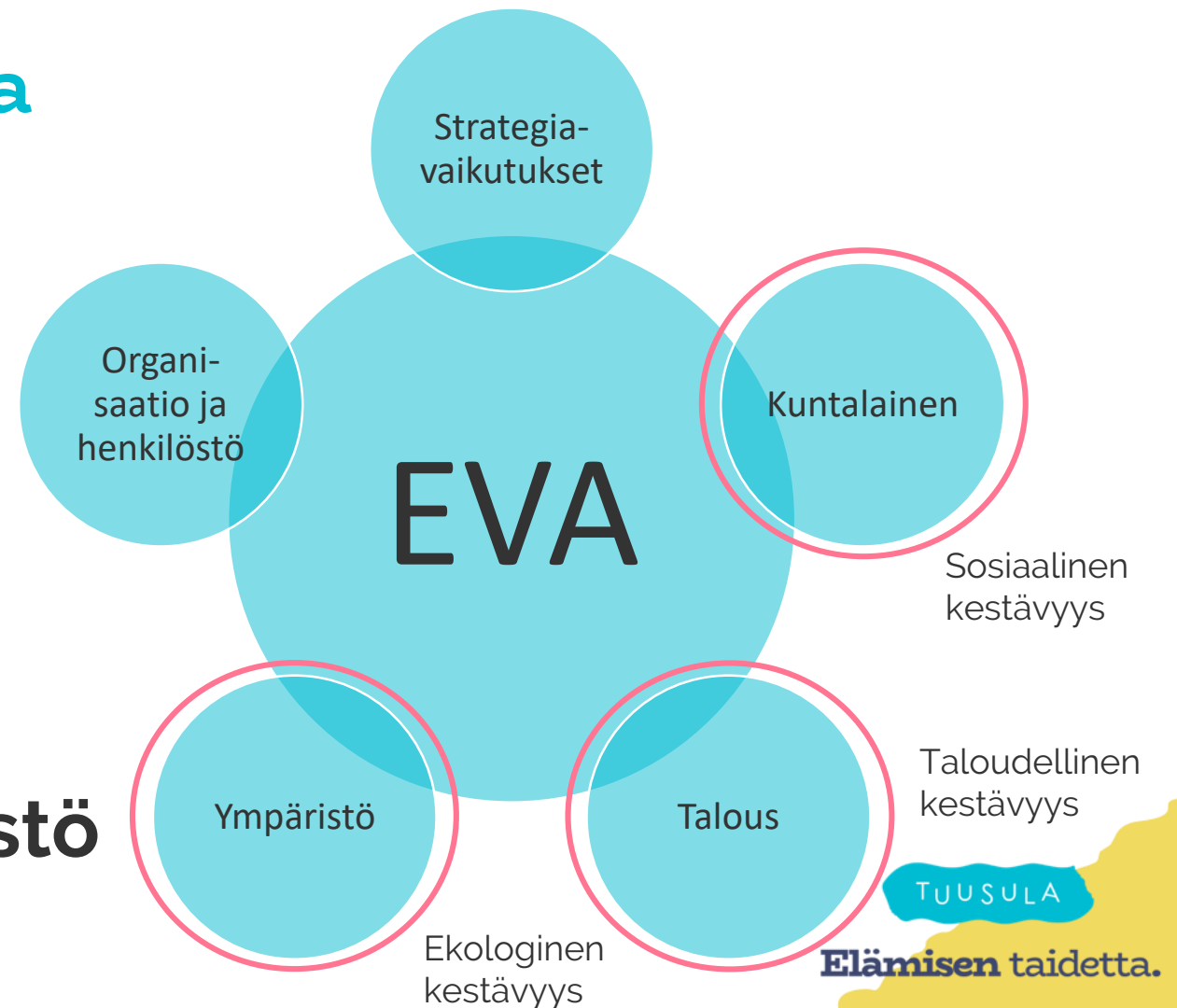
Hyvinvointikertomuksen indikaattorit ja kestävän kehityksen indikaattorit monin paikoin yhtenevät

Vaikutusten ennakkoarvioinnin (EVA) -käyttöönotto Tuusulassa

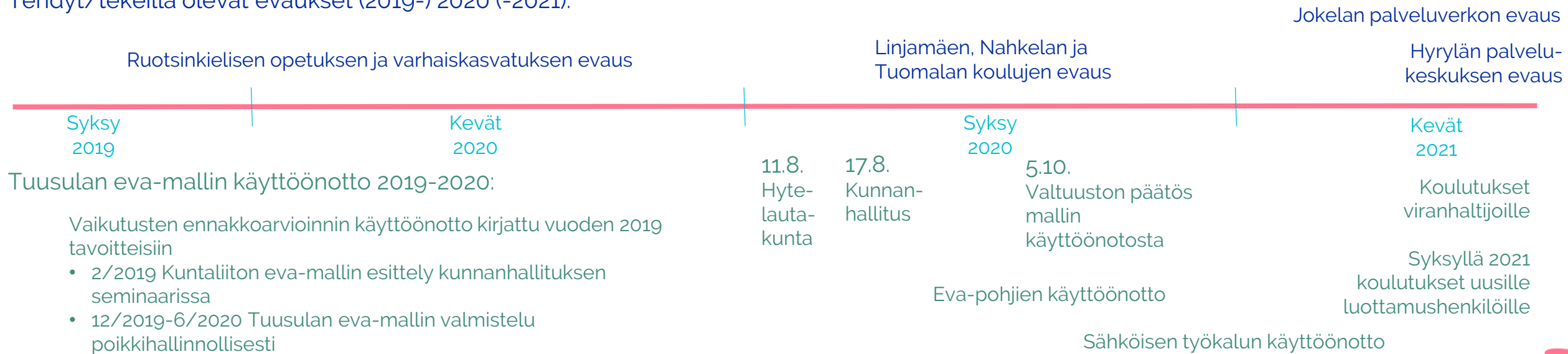
Viisi näkökulmaa, joista
ennakkovaikutuksia
arvioidaan

- Kuntalainen
- Ympäristö
- Talous
- Strategia
- Organisaatio ja henkilöstö

Ennakkovaikutusten arvioinnin mallin käyttöönotto Tuusulassa 2019-2021

Tehdyt/tekeillä olevat evaukset (2019-) 2020 (-2021):

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Ilmastojohtamisen toimintamallin laadinta vuoden 2021 aikana

TUUSULA

HANKE:

Ilmanstojohtamisen malli – Tuusula

1. Luodaan Tuusulalle **ilmastojohtamisen malli**, jolla tavoitellaan:
 1. Kokonaiskestävyyttä
 2. Pitkän tähtäimen kehittämistä
 3. Päästöjen vähentämistä
 4. **Hiilineutraali Tuusula 2035**
2. Selvitetään kunnan nykytila ja tahtotila, jonka avulla **luodaan toimintamalli ja alustava ilmastosuunnitelma**
3. Ilmastojohtamisen tehostaminen, otetaan ilmastojohtaminen mukaan kaikkeen strategiatyöhön
4. Tuusulalaisten yritysten **ilmastotoimien vauhdittaminen**
5. Sitoutetaan koko kunta **yhteisiin ilmastotavoitteisiin**

Jatkotyönä voidaan luoda Tuusulalle oma kestävyys tien kartta, jossa on määritelty konkreettiset ilmastotoimet

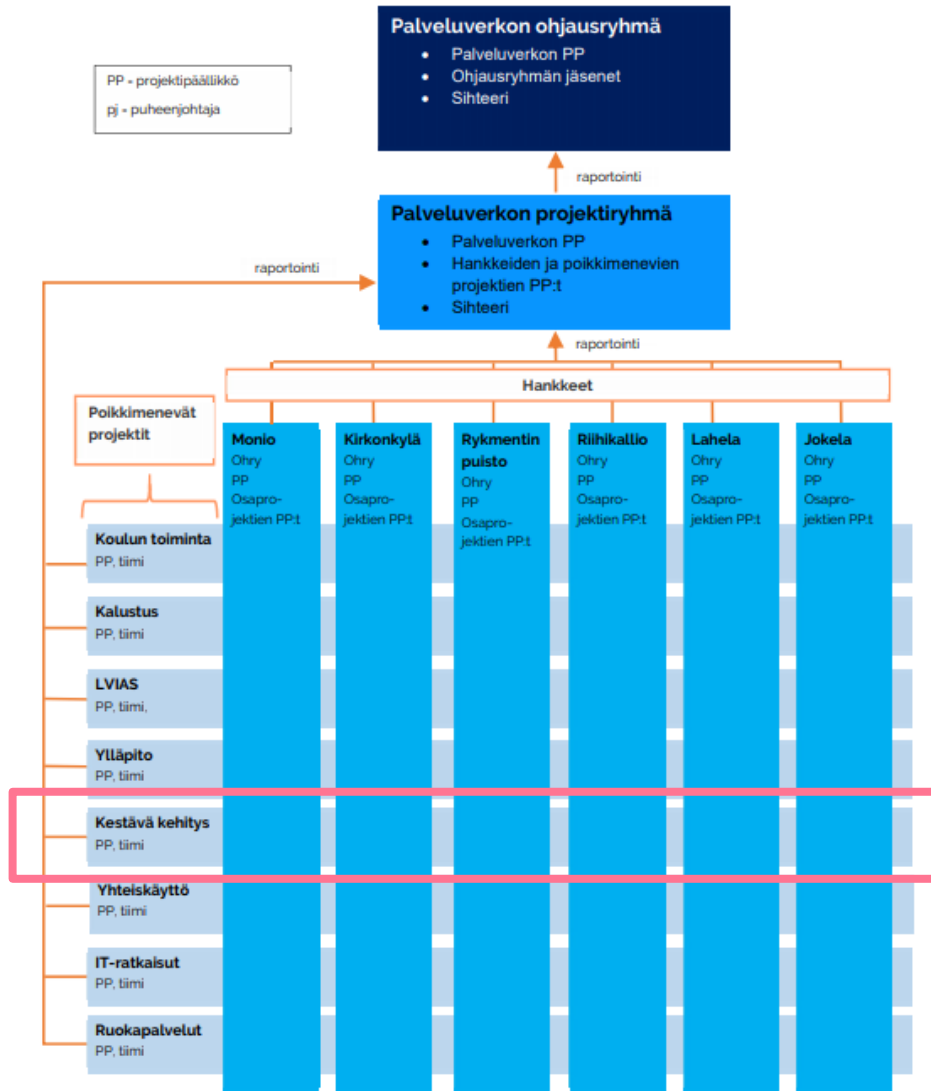
- Tavoitteena on luoda Tuusulan kunnan ja alueen muiden toimijoiden kanssa kokonaisvaltainen ilmastojohtamisen toimintamalli. Uudistetun ilmastojohtamisen kautta tavoitellaan tehokkainta tapaa saavuttaa Tuusulan hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä.
- Tavoitteena on myös parantaa kunnan ennakkointia ja ilmastomuutokseen sopeutumista. Lisäksi samalla tavoitellaan muita hyötyjä, kuten kustannussäästöjä, elinkeinoelämän kilpailuetuja, osaamisen kasvattamista ja kunnan vetovoiman lisäämistä.

wsp

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Palveluverkon strateginen uudistaminen – jopa 200 milj.€ investoinnit lähivuosina

- Kunnan palveluverkon uudistamisessa halutaan varmistaa, että palveluverkko koostuu pitkän elinkaaren vähähiilisistä rakennuksista, joiden suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on kiinnitetty huomiota kasvihuonekaasupäästöjen synnyn rajoittamiseen ja vähentämiseen.
 - Vertaillaan eri projektien hiilijalanjälki- ja kädenjälkiä.
 - Ohjataan uusiutuvan energian tuotantoa ja energian tarvetta.
 - Kehitetään elinkaarisuunnittelun prosessi.
- Käyttäjät osallistetaan kestävä kehityksen suunnitteluun
 - Tavoitteena on mahdollistaa, edesauttaa ja suunnitella kestävä kehityksen toteuttamista ja opetusta palveluverkon kampusten arjessa.

The logo for TUUSULA is a bright blue, irregular, cloud-like shape with a white border. Inside this shape, the word "TUUSULA" is written in a white, uppercase, sans-serif font.

TUUSULA

”Verkostojen voima”

Kestävän kehityksen työn omistajuus on eri sektorien asiantuntijoilla ja yhteisvastuulla.

Kestävän kehityksen periaatteita kunnioittavat asiantuntijat pitävät yhtä.

Vahvan muodollisen päätösvallan sijaan kestävää kehitystä johdetaan usein esimerkin kautta.

Miksi osallistuvaa budjetointia Tuusulassa?

Johtamisjärjestelmän uudistuksen tavoitteet (uusi johtamisjärjestelmä käytössä 1.6.2017 alkaen)

Organisaation toimintakulttuuri

- Luottamuksen ja avoimuuden lisääminen
- Tiedon avoimempi jakaminen

Johtaminen ja johtamisjärjestelmä

- Poliittisen johtamisjärjestelmän vahvistaminen ja poliittisten johtajien

Kunnan ja kuntalaisen rooli

- Kuntalaisten/käyttäjien roolin vahvistaminen
- Kunta entistä enemmän mahdollistaja ja aktivoija kuntalaisille ja elinkeinoelämälle
- Uusien sähköisten toimintatapojen ja kulttuurin kehittäminen kuntalaisten kanssa käytävään vuorovaikutukseen.

Perustuslaki ja kuntalaki osun perustana

2 §

Kansanvaltaisuus ja oikeusvaltioperiaate

Valtiovalta Suomessa kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta.

Kansanvaltaan sisältyy yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen.

Julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.

Perustuslaki 2 § 2 mom.
Kansanvaltaan sisältyy yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen.

Kuntalaki 22 § 4 mom.
Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun

22 § (8.2.2019/175)

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Kunnan asukkaita ja palvelujen käyttäjiä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan.

Osallistumista

- 1) järjestäminen
- 2) selvittäminen
- 3) valitseminen
- 4) järjestäminen
- 5) suunnittelu

Me teemme yhdessä uutta

Osallistuva budjetointi on YKn mukaan yksi parhaista tavoista edistää asukkaiden osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuuksia

Osallistuvaa budjetointia käytetään tuhansissa kaupungeissa maailmanlaajuisesti

Valtuustokauden tavoite
30. Olemme edelläkävijä osallisuuden edistämisessä ja yhteisöllisessä toiminnassa uudistaen samalla toimintatapojamme. Kehitämme kumppanuuksia ja verkostojohtamista.

Tuusula on osallistuvan budjetoinnin edelläkävijöitä Suomessa

OSBU on **yksi** (ei ainoa) osallisuustyön välineistä

Kuntastrategia (2018)
Tuusulan osallisuusmalli (2017)

Osallistuva budjetointi 2021

1

Ideointi
23.9.-1.11.

2

Ideoiden jatkojalostus
18.-26.11.

3

Äänestys
4.-31.1.2021

4

Äänestystulosten julkistus 2.2.2021

5

Voittaneiden ehdotusten toteutus 2-12/2021

Ideoiden jättö oli mahdollista idealomakkeella ja osallistumisalustalla.
Saimme 344 ideaa (200 paperilla ja 144 verkossa).
Kunnan asiantuntijat arvioivat ideoiden toteutusmahdollisuudet.
Kaikkiin ideoihin vastattiin ja vastaukset ovat luettavissa <https://osallistu.tuusula.fi>

Asukkaiden, yhteisöjen ja kunnan asiantuntijoiden yhteiset jatkojalostuspajat verkossa:
18.11. (digiopastus Jokela)
19.11. (Kellokoski)
21.11. (Hyrylä)
24.11. (Lahela)
25.11. (Hyrylä)
26.11. (Riihikallio)

136 äänestys ehdotusta. Kaikki 12 vuotta täyttäneet saivat äänestää osoitteessa Osallistu.tuusula.fi
Tuettu äänestys oli mahdollista osu-autossa ja TuusInfossa.
Käyttöön vahva tunnistautuminen (suomi.fi ja wilma).

Tulokset julkaistiin osoitteessa Osallistu.tuusula.fi
Kunta viesti tuloksista mm. verkkosivuillaan ja asukaslehdessä.

Äänestyksen voittaneet 29 ehdotusta toteutetaan vuoden 2021 aikana

Käytettävissä 100 000 euroa

Valtuusto teki päätöksen vuoden 2021 talousarvioista 7.12.2020

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys

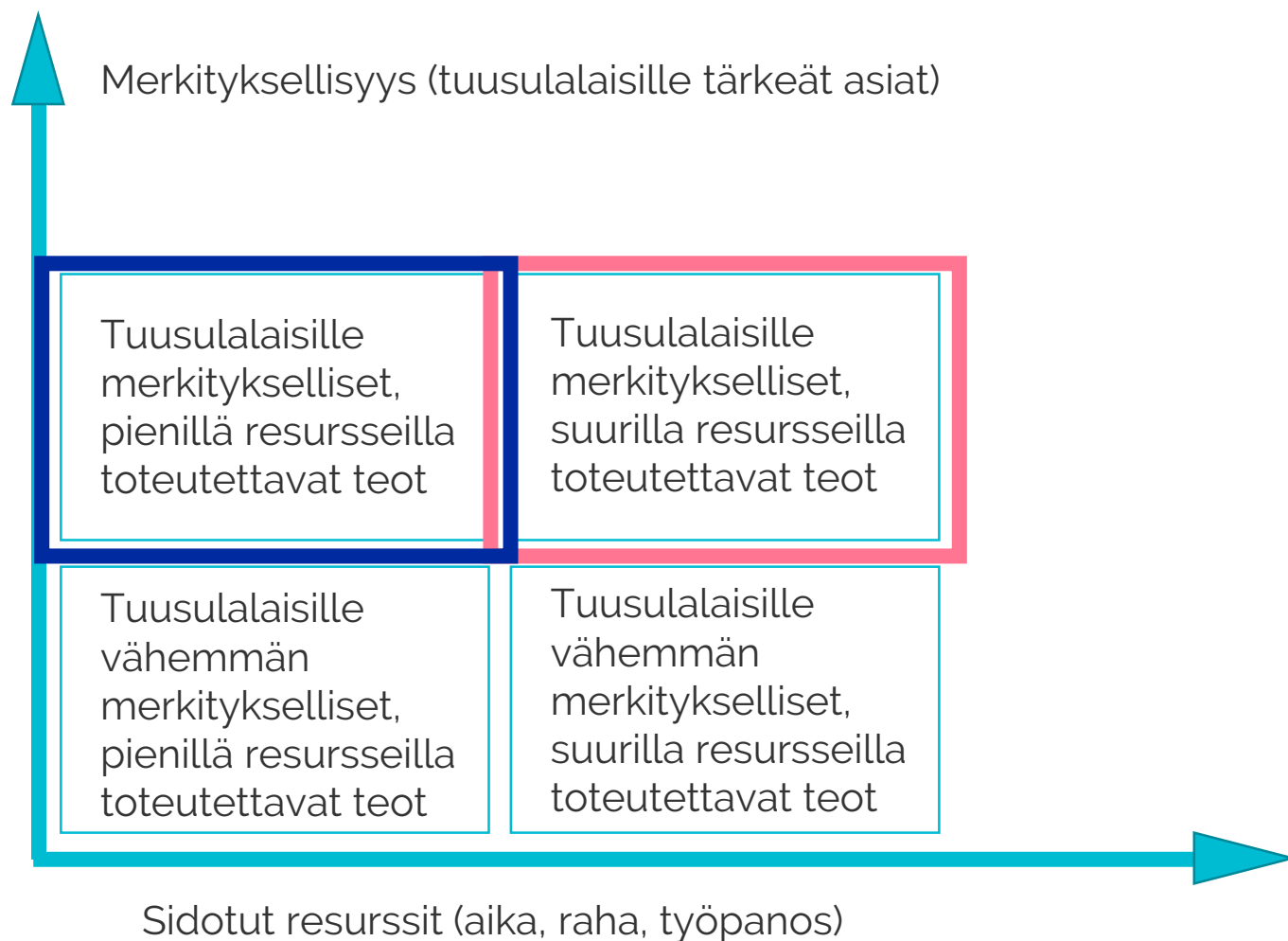
– Osallistuvan budjetoinnin toteutukset Tuusulassa

Vuosi	Budjetti	Ideoiden keruu	Arviointi	Kannatus	Yhteiskehitys	Äänestys	Toteutus	Ideoita	Äänestys-ehdotuksia	Toteutukseen	Äänimäärä	Äänestäjiä
2018	40 000	X	X	X	-	-	X	65	-	13	-	-
2019	100 000	X	X		X	X	X	269	95	34	5011	2% 591
2020	100 000	X	X		X	X	X	684	179	37	19556	6,1% 2030
2021	100 000	X	X		X	X	X	344	136	29	24 555	7,4% 2455

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Resurssiviisaus - edistetään merkityksellisimpiä asioita!

Osallistuva budjetointi tuusulalaisten keino priorisoida merkityksellisiä, **pienillä resursseilla toteutettavia asioita**

Tuusulalaisille merkitykselliset, pienillä resursseilla toteutettavat, esim.:

- Häklin kunnostus (osbu 2020)
- Harrastustoiminnan tuki

Tuusulalaisille merkitykselliset, suurilla resursseilla toteutettavat, esim.:

- Monio
- Tuusulanjärvi
- Focus

Tuusulalaisille merkityksellisten, suurilla resursseilla toteutettavien asioiden **priorisointi tehdään kuntastrategiassa ja valtuustossa**

Korona haastaa sosiaalisen kestävyys tavoitteet – puistoruokailulla hyvinvointia lapsille ja nuorille

Puistoruokailutoimintaa Tuusulassa kesällä 2021

26.03.2021 klo 14.40

Tuusulan kunta järjestää kesällä 2021 puistoruokailua kesä- ja heinäkuussa. Puistoruokailu on tarkoitettu kaikille alle 18-vuotiaille tuusulalaisille, ja ruoka on tarjolla ulkotiloissa arkipäivisin kello 12.00–12.30.

Puistoruokailuun ei tarvitse ilmoittautua erikseen, ja ruoka on tarjolla maksutta. Ruokailua varten tulee ruokailijoiden ottaa mukaan omat ruokailuvälineet ja juomapullon.

Puistoruokailun järjestelyt toteutetaan kesällä sen hetkisten koronaohjeiden mukaisesti. Tiedotamme ruokailujärjestelyistä tarkemmin ennen niiden alkamista.

Puistoruokailun alustavat järjestämispaikat Tuusulassa

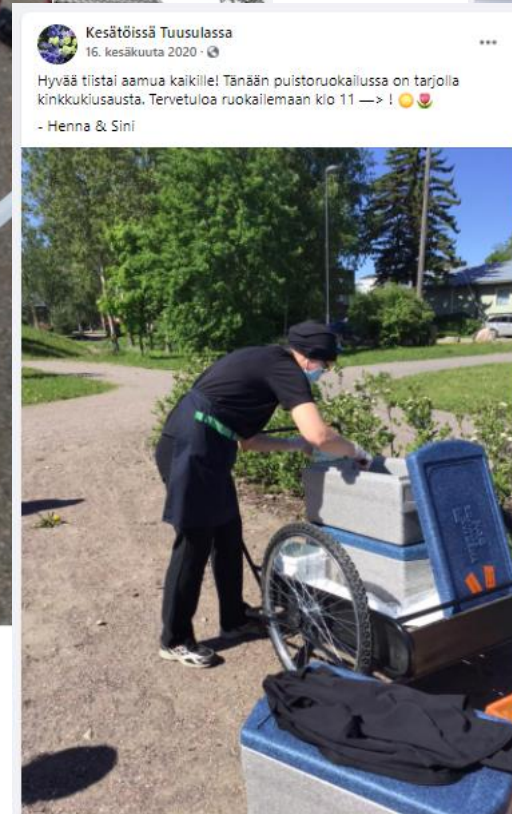
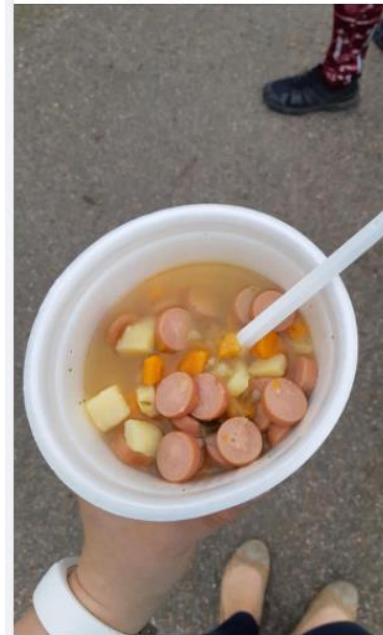
Ajalla 7.6.–2.7.2021

- Kellokoskella Björkenheimin puisto
- Jokelassa Notkokuisto
- Riihikalliossa Kotkanpuisto
- Hyrylän keskustan alueella Mikkolan koulun piha-alue

Ajalla 5.7.–2.8.2021

- Kellokoskella Björkenheimin puisto
- Jokelassa notkokuisto
- Hyrylän alueella päiväkotiki Mainingin piha-alue

Toteutus poikkihallinnollisessa yhteistyössä: ruokapalvelut, varhaiskasvatus, opetus ja hyte-työ. Lisäksi työllistetään kesätyöntekijöitä

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Energiatehokkuustyö

- Tuusulan kunta on tehnyt energiatehokkuustyötä jo vuodesta 2013, jolloin kunta solmi ensimmäisen energiatehokkuussopimuksen Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) kanssa.
- Energiatehokkuustyö on myös konkreettinen osa Suomessa ja maailmanlaajuisesti tehtävää ilmastonmuutoksen vastaista työtä. Panostaminen energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan tukee Tuusulan kuntastrategian tavoitteita.
- Meneillään olevan, toisen energiatehokkuussopimuskauden **tavoitteena on saavuttaa 10,5 %:n energiansäästö** vuoden 2015 kulutuksesta vuoteen 2025 mennessä. Sopimuksen piiriin kuuluu kunnan oman toiminnan energiankulutus: palvelukiinteistöt, katu- ja tievalaistus, liikennevalot, omat ajoneuvot ja työkoneet, Tuusulan Vesi sekä Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy.
- Lisätietoa energiatehokkuussopimuksista:

<http://www.energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi/>

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Ekotukihenkilöverkosto

- Tuusulan kunta on ollut vuodesta 2013 asti mukana KUUMA-kuntien yhteisessä hankkeessa luomassa ekotukihenkilöverkostoa alueelle.
- Ekotuki on toimintamalli kestävän kehityksen ja ympäristöasioiden huomioimiseksi työpaikoilla.
- Hankkeessa työyhteisöön koulutetaan yksi tai useampi ekotukihenkilö, joka opastaa ja motivoi työkavereitaan ympäristön kannalta kestävämpiin toimintatapoihin oman työnsä ohella.
 - Uudet toimintatavat näkyvät työpaikoilla esimerkiksi energian säästönä, paperin kulutuksen vähenemisenä, kestävinä hankintoina ja jätteiden määrän vähenemisenä.
 - Tavoitteena on saada aikaan pysyviä muutoksia yksiköiden toimintatavoissa, jolloin säästetään sekä luontoa että rahaa.
- Ekotukihenkilöt osallistuvat säännöllisiin tapaamisiin KUUMA-kuntien muiden ekotukihenkilöiden kanssa muutaman kerran vuodessa
 - koulutuksia, tutustumisvierailuja tai kokemusten vaihtoon keskittyviä verkostoitumistapaamisia.
 - KUUMA-kuntien ekotukihenkilöverkostoa koordinoi ja tukee Keski-Uudenmaan ympäristökeskus.
- Tällä hetkellä kunnassa toimii 29 ekotukihenkilöä jakautuen 13 eri kiinteistöön.
- Ekotukitoiminnan käynnistyessä kiinteistössä on pyritty siihen, että ekotukihenkilöiksi saadaan sekä käyttäjän että kiinteistönhoidon edustaja. Tällöin energia- ja materiaalitehokkuutta voidaan käsitellä kokonaisuutena, tehden muutoksia sekä toimintatapoihin että kiinteistön tekniikkaan.

Rykmentinpuisto
on yksi Helsingin seudun
merkittävimmistä uusista
asuinalueista

480 ha

35 min
HELSINKIIN

15 000
ASUKASTA
2030

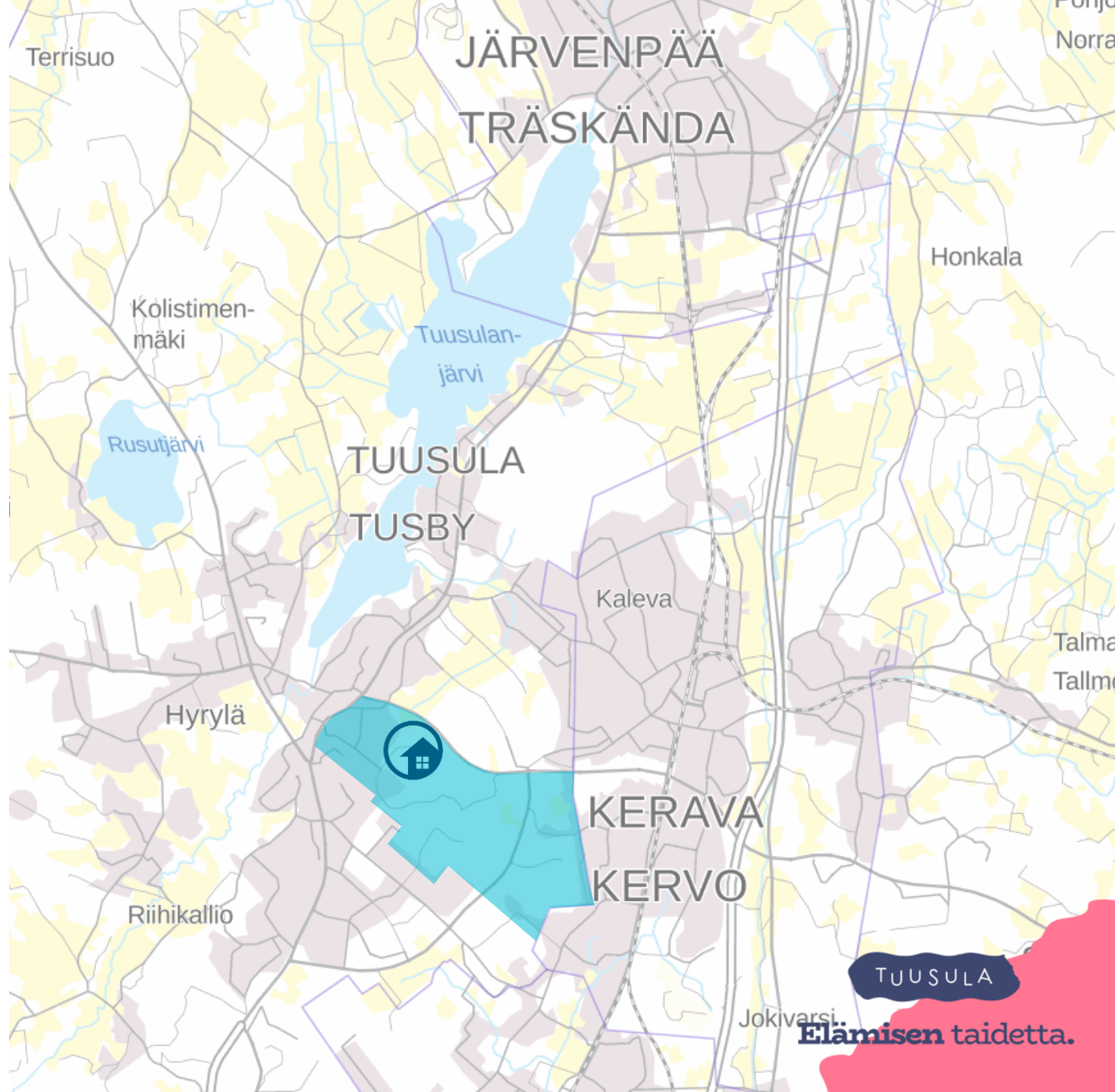
1 000
TYÖPAIKKAA
2030

tulevaisuuden
KYLÄ-
KAUPUNKI

15 min
LENTO-
KENTÄLLE

ASUNTOMESSUT
TUUSULASSA 2020

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Rakennamme kestävää asuinaluetta

- Sijainti palveluiden lähellä
- Hyvät joukkoliikenneyhteydet
- Varuskunta-alueesta asuinalueeksi
- Puurakentaminen, materiaalivalinnat
- Uusiutuvan energian käyttö
- Kestävään liikkumiseen kannustaminen
- Rakentamisaikaisen jätteen keräys ja kierrätys

ASUNTOMESSUT
TUUSULASSA 2020

TUUSULA

My Town! Maailman ensimmäinen hiilineutraali asuinalue Tuusulaan

Tuusula | HS Tuusula

Tuusulaan rakennetaan hirsitalojen asuma-alue, jonka väitetään olevan täysin hiilineutraali – Miten se on käytännössä mahdollista?

Alueen taloista tulee hirsirakenteisia. Hiilineutraalius on mahdollista saavuttaa muun muassa, kun hyödynnetään hirren varastoima hiilidioksidi.

Havainnekuva hirsikerrostalosta.
Kuva: Henri Jessen-Juhler, Liisa Heinonen

Hiilineutraalius tarkoittaa, että hiilidioksidipäästöjä tuotetaan rakennusten elinkaaren aikana korkeintaan sen verran kuin niitä voidaan sitoa ilmakehästä hiilinieluihin.

Helsingin Sanomat 7.8.2020:
<https://www.hs.fi/kaupunki/tuusula/art-2000006594903.html>

TUUSULA

Elämisen taidetta.

The logo for TUUSULA, featuring the word in white capital letters inside a light blue, hand-drawn style cloud shape.

TUUSULA

”Aktiiviset yksilöt”

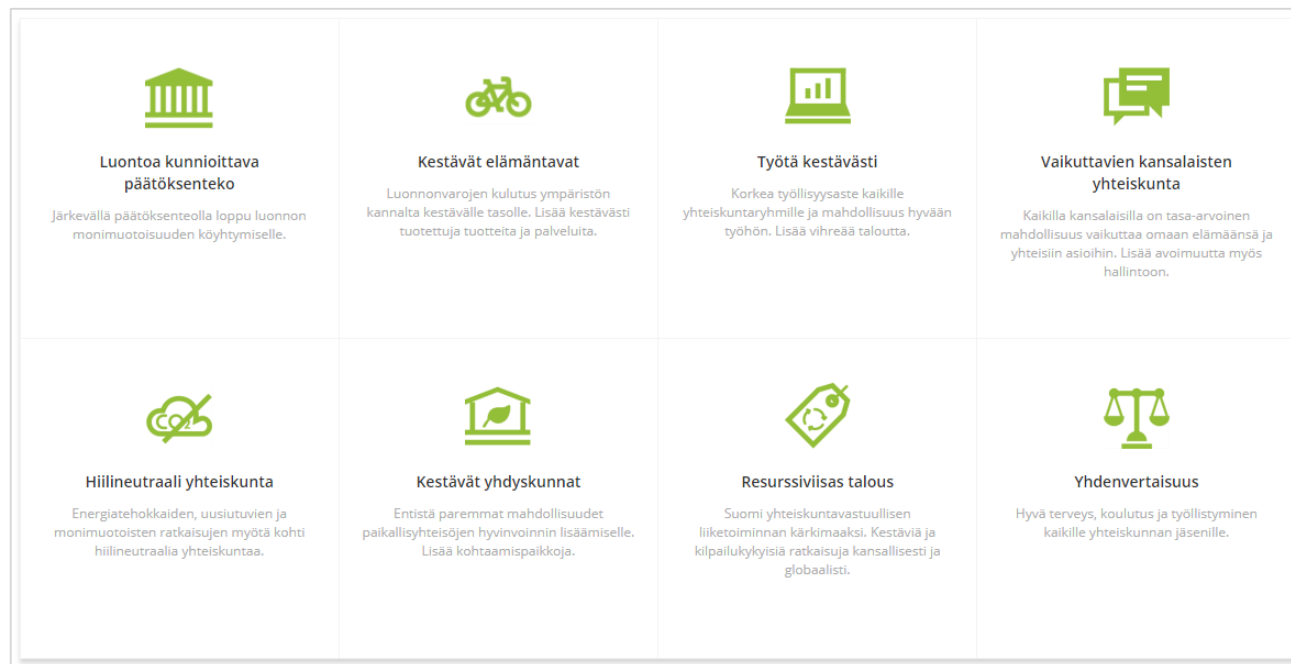
Kestävän kehityksen työtä ei välttämättä ole virallisesti organisoitu, vaan sitä edistetään esimerkiksi kunnanvaltuuston aloitteiden kautta tai kehittämissyhtiöiden projekteissa.

Yrittäjillä ja kansalaisyhteiskunnalla voi olla tiettyjä epämuodollisia vastuita.

Malli tukeutuu paikallisten ”tulisielujen” aktiivisuuteen.

Sitoumus 2050 - käynnistymässä

- Yhteiskuntasitoumuksessa eri toimijat sitoutuvat edistämään kestäväää kehitystä kaikessa työssään ja toiminnassaan konkreettisin teoin.
- Yhteiskuntasitoumukseen kuuluu kahdeksan tavoitetta, jotka ohjaavat sen vision toteutumista.
- Tavoitteet käsittävät kestäväen kehityksen ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin, terveyden ja kestäväen talouden sekä kestävien elämäntapojen edistämisen näkökulmista.
- Toimenpidesitoumuksella toteutetaan yhtä tai useampaa tavoitetta.
- Sitoumus 2050 – toimijat Tuusulassa
 - Kunta
 - Paikalliset yritykset
 - Paikalliset yhteisöt
 - Aukkaat
- Kunta haastaa muut toimijat mukaan

Ruoka-apu edistää kestävyttä ja hyvinvointia

Ekologisk
hållbarhet

Social
hållbarhet

Tuusulan kunta
Julkaisija: Pia Visti-Korhonen · 22. joulukuu 2020 klo 9.34 · 🌐

Tuusula on valinnut vuoden 2020 hyvinvoinnin edistäjät! Vuoden 2020 hyvinvoinnin edistäjiä ovat Jokelan liikuntapaikkojen hoitaja Jari Kuusrainen sekä ruoka-aputoimijat Hävikistä hyväkkiä, Eväskassi ry, Siskot ja Simot sekä Lyylin kahvila.

Lämpimät onnittelut vuoden 2020 hyvinvoinnin edistäjiksi valituille! 🌸

Lue lisää:... Näytä lisää

TUUSULA.FI
Tuusulan vuoden 2020 hyvinvoinnin edistäjät on valittu
Tuusula on valinnut vuoden 2020 hyvinvoinnin edistäjät. Palkittavia ...

Hävikistä hyväkkiä -kutsuu

Nyt monenlaista, herkullista valmisruokaa!
TIISTAIJAKO 12.1. klo 18.30

Pakasteita yms.
monen makuun,
gluteenittomia,
laktoosittomia
yms. ruokaa.

Tervetuloa!

Jokelan tiiliteh-
taan ruokala,
Nukarintie 3

Tuusulan Hyvinvoinnin edistäjiä 2020: Jokelan Hävikistä hyväkkiä-ruoka-aputoiminta!

- Ruoka-apu edistää sekä sosiaalista että ekologista kestävyttä – ei nälkää eikä ruokahävikkiä
- Tuusulassa on useita aktiivisia yksilöitä, jotka tarjoavat ruoka-apua eri puolilla kuntaa
- Kunta halusi huomioida ruoka-aputoimijat "Vuoden hyvinvoinnin edistäjä" -palkinnolla

TUUSULA

Elämisen taidetta.

TUUSULA

Miten tästä eteenpäin?

Miten tästä eteenpäin Tuusulassa?

- Paljon tehdään jo nyt – sisällöllinen laajuus, pitkä aikajänne ja näkyväksi tekeminen haasteena
 - Mahdollisten katvealueiden tunnistaminen ja toimenpiteet niihin liittyen
- Kestävä kehitys ja kestävyysjohtaminen mukaan valtuustokauden 2021-2024 strategiaan – läpäisevyys ja yhteisen näkemyksen kirkastaminen, strategiaa teoiksi vievien strategisten asiakirjojen kokonaisuus
 - Strategiatyö käynnistynyt toimintaympäristön tarkastelulla ja analyysillä. Strategiaperustasta päätetään 10/2021.
 - Strategiaraportti 2017-2021 valmistui 2/2021. Kestävyysraportti valmistuu 8/2021
- Kestävän kehityksen johtamisen ja poikkihallinnollisen koordinaation resursseja ja rakenteita vahvistettava edelleen
 - Kestävän kehityksen työryhmä käynnistänyt toimintansa – poikkihallinnollinen kuntatoimialan kehittämispäällikön vetämä ryhmä. Kunnan johtoryhmä toimii ohjausryhmänä.
 - Jokaiselle 17 SDG tavoitteelle nimetty vastuutaho tai vastuutahot, jotka vastaavat tavoitteen etenemisestä Tuusulassa
 - Kunnan kehittämissalkussa "lisätieto" kestävä kehitys, jonka avulla voimme seurata ja raportoida kestävyyttä edistävien tavoitteiden etenemistä
- Me teemme yhdessä uutta! – motivoiminen ja yhdessä tekeminen keskiössä!
- Verkostoista voimaa – Kekekekkerit, Kestävä kaupunki, KETS. jne. mutta myös paikalliset verkostot